0100195210898 0016

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ — Αρ. Φύλλου 195

21 Αυγούστου 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 267 (1)

Διαδικασία χαρακτηρισμού και κατεδάφισης νέων αυθαιρέτων κατασκευών, τρόπος εκτίμησης της αξίας και καθορισμός του ύψους των προστίμων αυτών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των παρ. 6 και 7 του άρθρου 17 και των παρ. 8 και 9 του άρθρου 18 του Ν. 1337/83 «Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις» (Α΄ 33).

2. Τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 34 του Ν. 1577/1985.

3. Τις διατάξεις της παρ. 6α του άρθρου 23 του Ν. 2300/95 «Μεταφορά συντελεστή δόμησηςκαι άλλες διατάξεις» «ΓΟΚ» (Α΄ 69).

4. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α΄ 137), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α΄ 154) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (Α΄ 38).

5. Τις διατάξεις των άρθρων 4 και 6 της 1107147/1239/0064/4.10.1996 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομικών (Β΄ 922)·

6. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισού και του οικείου Ο.Τ.Α.

7. Την 196/1998 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Οικονομικών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Διαπίστωση και χαρακτηρισμός νέων αυθαιρέτων

1. Η διαπίστωση και ο χαρακτηρισμός αυθαιρέτου με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 5 του παρόντος, γίνεται ύστερα από αυτοψία υπαλλήλου της κατά τρόπο αρμόδιας πολεοδομικης υπηρεσίας, που συντάσσει επί τόπου σχετική έκθεση. Η έκθεση αυτή αφορά το αυθαίρετο και μόνο και όχι τον εκάστοτε ιδιοκτήτη, νομέα, κάτοχο ή κατασκευαστή του. Τα ονόματα των πιο πάνω προσώπων μπορεί ενδεικτικά και μόνο να αναφέρονται στην έκθεση. Η μη αναφορά τους ή η εσφαλμένη αναφορά τους δεν ασκεί επιρροή στην πρόοδο της διαδικασίας.

2. Στην έκθεση αναφέρεται η θέση του αυθαιρέτου με οδοιπορικό σκαρίφημα, όπου απαιτείται, συνοπτική περιγραφή με σκαρίφημα, οι διαστάσεις του καθώς και οι πολεοδομικές διατάξεις που παραβιάσθηκαν. Η ίδια έκθεση περιλαμβάνει υπολογισμό της αξίας του αυθαιρέτου και επιβολή των προστίμων της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 1337/83 όπως ισχύει. Περιλαμβάνεται επίσης σημείωση ότι κάθε ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία (30) ημερών από την ημερομηνία τοιχοκόλλησης της έκθεσης, να υποβάλλει ένσταση ή αίτηση και δήλωση ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα την έκθεση και τις τυχόν διορθώσεις που θα επιφέρει η υπηρεσία στον υπολογισμό του ύψους των προστίμων κατά τις διατάξεις της παρ. 6α του άρθρου 23 του Ν. 2300/90 στην κατά τόπο αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία.Αναφέρεται επίσης η ημερομηνία αυτοψίας και η ειδοποίηση ότι αν περάσει άπρακτη η προθεσμία, το αυθαίρετο θακατεδαφισθεί, τα δε επιβληθέντα πρόστιμα θα καταστούν οριστικά και θα βεβαιωθούν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος των υποχρέων, κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 4 του Ν. 1337/83 όπως ισχύει.

3. Η πιο πάνω έκθεση που υπογράφεται από τον υπάλληλο που διενεργεί την αυτοψία, τοιχοκολλείται την ίδια

μέρα στο αυθαίρετο. Για την τοιχοκόλληση συντάσσεται πράξη κάτω από το πρωτότυπο της έκθεσης, σημειώνεται η ημερομηνια και υπογράφεται από τον υπάλληλο που έκανε την αυτοψία και από παριστάμενο τυχόν αστυνομικό όργανο ή δεύτερο υπάλληλο της πολεοδομικής υπηρεσίας. Αντίγραφο της έκθεσης αποστέλλεται με αποδεικτικό αμέσως στον οικείο δήμο ή κοινότητα και την αρμόδια Αστυνομική Αρχή.

Η Αστυνομική Αρχή διακόπτει αμέσως χωρίς άλλη ειδοποίηση τις οικοδομικές εργασίες και παρακολουθεί την τήρηση της διακοπής. Ο Δήμος ή κοινότητα υποχρεώνεται να τοιχοκολλήσει την ίδια ημέρα την έκθεση στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα και να τη διατηρήσει για (30) ημέρες. Η μη τοιχοκόλληση από το δήμο ή την κοινότητα της έκθεσης, δεν εμποδίζει την πρόοδο της περαιτέρω διαδικασίας. Ο δήμος ή η κοινότητα υποχρεώνεται επίσης να ερευνήσει και να ενημερώσει εντός των τριάντα ημερών (30) την πολεοδομική υπηρεσία για την ορθότητα των στοιχείων των αναφερομένων στην έκθεση αυτοψίας υποχρέων.

Άρθρο 2

Εκτίμηση αξίας αυθαιρέτου κτίσματος, κατασκευής ή εγκαταστάσεως.

1. Για την εκτίμηση της συμβατικής αξίας (α) αυθαιρέτων κτισμάτων, κατασκευών ή εγκαταστάσεων και για τον εν συνεχεία υπολογισμό των προστίμων της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 1337/83 καθορίζονται οι τιμές μονάδος επιφανείας ανά τ.μ. των παρακάτω κατηγοριών οικοδομικών έργων ανάλογα με το είδος και τη χρήση αυτών ως εξής:

Κατηγορία Ι α=30.000 δρχ./τ.μ.

Τουριστικές εγκαταστάσεις (όπως ξενώνες, ξενοδοχεία, συγκροτήματα οικίσκων, μοτέλ, μαρίνες, καζίνο), Χώροι συνάθροισης κοινού (όπως θρησκευτικοί χώροι, θέατρα, κινηματογράφοι, αίθουσες συγκεντρώσεων, συνεδριακά κέντρα), Κέντρα αναψυχής και εστιάσεως (όπως εστιατόρια, εστιατόρια με μουσική, αναψυκτήρια), Κτίρια περίθαλψης (όπως νοσοκομεία, κλινικές κέντρα υγειας) καθώς και Κτίρια παρεμφερών χρήσεων με τις προηγούμενες.

Κατηγορία ΙΙ α = 20.000 δρχ/τ.μ.

Κατοικίες, Κτίρια υπηρεσιών - διοίκησης (όπως γραφεία, ιατρεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί), Κτίρια εμπορικών χρήσεων (όπως καταστήματα, εμπορικά κέντρα, υπεραγορές, εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων, πρατήρια υγρών καυσίμων, πλυντήρια, λιπαντήρια), Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας (όπως υγειονομικά κέντρα, παιδικοί σταθμοί, οίκοι ευγηρίας), Πολιτιστικά κτίρια (όπως βιβλιοθήκες, αίθουσες εκθέσεων, πνευματικά κέντρα), Κτίρια εκπαίδευσης, Κτίρια και εγκαταστάσεις μέσων μεταφοράς (όπως αεροδρόμια, σταθμοί υπεραστικών λεωφορείων, σιδηροδρομικοι σταθμοί ελικοδρόμια, λιμάνια), Αθλητικές εγκαταστάσεις (όπως κλειστά γυμναστήρια, κολυμβητήρια), Εγκαταστάσεις ραδιοτηλεοπτικών σταθμών καθώς και κτίρια παρεμφερών χρήσεων με τις προηγούμενες χρήσεις και Κτίρια χρήσεων που τυχόν δεν περιλαμβάνονται στις κατηγορίες Ι, ΙΙΙ, ΙV.

Κατηρορία ΙΙΙ α = 10.000 δρχ./τ.μ.

Βιομηχανικές εγκαταστάσεις (όπως εργοστάσια, εγκαταστάσεις γεωργικών, δασικών, κτηνοτροφικών, αλιευτικών εκμεταλλεύσεων), Γεωργοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και αποθήκες (όπως ορνιθοτροφεία, βουστάσια, χοιροτροφεία, ιχθυοκαλλιέργειες), Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις (όπως βιοτεχνίες, επαγγελματικά εργαστήρια, συνεργεία αυτοκινήτων), Κτίρια στάθμευσης αυτοκινήτων, Αποθηκευτικοί χώροι (όπως χονδροεμπορίου, βιομηχανιών, γεωργικές αποθήκες) καθώς και Κτίρια παρεμφερών χρήσεων με τις προηγούμενες.

Κατηγορία IV α = 5.000 δρχ./τ.μ.

Αγροτικές αποθήκες και Υπόστεγα μέχρι 60 τμ. καθώς και Κτίρια παρεμφερών χρήσεων με τις προηγούμενες.

2. Για τον υπολογισμό της τιμής μονάδος επιφανείας των υπογείων βοηθητικών χώρων, κλειστών χώρων στάθμευσης, ελευθέρων χώρων PILOTIS, ημιυπαιθρίων χώρων και στεγών λαμβάνεται το ήμισυ της τιμής μονάδος επιφανείας του χώρου κυρίας χρήσεως που εξυπηρετούν.

Σε περίπτωση κτιρίου με διαφορετικές κύριες χρήσεις στο οποίο δεντεκμαίρεται σαφώς ο χώρος κύριας χρήσεως που εξυπηρετούν οι παρακάτω αυθαίρετες κατασκευές, ως τιμή μονάδος επιφανείας αυτών, λαμβάνεται το ήμισυ της μεγαλύτερης τιμής μονάδας επιφανείας των επί μέρους χώρων κύριας χρήσεως του κτιρίου.

Σε περίπτωση κτιρίου με διαφορετικές κύριες χρήσεις, ως τιμή μονάδας επιφανείας των κοινοχρήστων χώρων του κτιρίου, λαμβάνεται η μεγαλύτερη τιμή μονάδος επιφανείας κύριας χρήσεως.

3. Για κάθε κτίριο, εγκατάσταση ή εργασία που δεν αναφέρεται παραπάνω ή που ο υπολογισμός της συμβατικής αξίας δεν μπορεί κατά την κρίση της Πολεοδομικής υπηρεσίας να γίνει με βάση τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1 και 2 τότε ο υπολογισμός της αξίας γίνεται με αναλυτικό τρόπο και τρέχουσες τιμές.

4. Σε περίπτωση μη τελειωμένου κτίσματος ή κατασκευής η κατά τα παραπάνω καθοριζόμενη συμβατική αξία μειώνεται ανάλογα.

Άρθρο 3

Κατηγορίες κτισμάτων για την επιβολή προστίμων και ύψη των προστίμων

1. Για την επιβολή των προστίμων, τα αυθαίρετα κτίσματα ή κατασκευές διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες.

Κατηγορία Α1 στην οποία υπάγονται οι Τουριστικές Εγκαταστάσεις και τα Κτίρια Αναψυχής και Εστιάσεως όπως αναφέρονται στην Κατηγορία Ι του άρθρου 2.

Κατηγορία Α2 στην οποία υπάγονται οι Χώροι Συναθροίσεως Κοινού όπως αναφέρονται στην Κατηγορία Ι του άρθρου 2.

Κατηγορία Α3 στην οποία υπάγονται τα Κτίρια Περίθαλψης όπως αναφέρονται στην Κατηρορία Ι του άρθρου 2.

Κατηγορία Β1 στην οποία υπάγονται τα Κτίρια Εμπορικών Χρήσεων όπως αναφέρονται στην Κατηρορία ΙΙ του άρθρου 2.

Κατηγορία Β2 στην οποία υπάγονται τα Κτίρια Υπηρεσιών - Διοίκησης όπως αναφέρονται στην Κατηγορία ΙΙ του άρθρου 2.

Κατηγορία Β3 στην οποία υπάγεται ότι κατατάσσεται στην κατηγορία ΙΙ του άρθρου 2 πλην των Κατοικιών, Κτιρίων Υπηρεσιών -Διοίκηση και Κτιρίων εμπορικών χρήσεων.

Κατηγορία Β4 στην οποία υπάγονται τα Κτίρια Κατοικιών όπως αναφέρονται στην Κατηγορία ΙΙ του άρθρου 2.

Κατηγορία Γ1 στην οποία υπάγεται ότι κατατάσσεται στην Κατηγορία ΙΙΙ του άρθρου 2 πλην των Αποθηκευτικών χώρων.

Κατηγορία Γ2 στην οποία υπάγονται τα κτίρια Αποθηκευτικών χώρων όπως αναφέρονται στην Κατηγορία ΙΙΙ του άρθρου 2.

Κατηγορία Δ στην οποία υπάγονται ότι κατατάσσονται στην κατηγορία IV του άρθρου 2.

2. Το ύψος του προστίμου ανέγερσης αυθαιρέτων, ορίζεται ως ποσοστό (π) επί της αξίας του αυθαιρέτου όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 2 σύμφωνα με τις επόμενες διακρίσεις. Το ύψος του προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 100.000 δρχ.

α1. Για τα αυθαίρετα τηςκατηγορίας Α1 (Τουριστικές Εγκαταστάσεις - Κέντρα Αναψυχής και Εστιάσεως).

α1.1. Επιφάνειας μέχρι και 100 τ.μ. π=2,40

α1.2. Επιφάνειας μέχρι και 250 τ.μ π=3,00

α1.3. Επιφάνειας πάνω από 250 τ.μ. π=3,80

α2. Για τα αυθαίρετα κτίσματα της κατηγορίας Α2 (Χώροι Συνάθροισης Κοινού).

α2.1. Επιφάνειας μέχρι και 100τ.μ. π=0,60

α2.2. Επιφάνειας μέχρι και 500 τ.μ. π=0,95

α2.3. Επιφάνειας πάνω από 500 τ.μ. π=1,20

α3. Για τα αυθαίρετα της Κατηγορίας Α3 (Κτίρια Περίθαλψης)

α3.1. Επιφάνειας μέχρι και 100 τ.μ. π=0,50

α3.2. Επιφάνειας μέχρι και 500 τ.μ. π=0,65

α3.3. Επιφάνειας πάνω από 500 τμ. π=0,80

β1. Για αυθαίρετα της Κατηγορίας Β1 (Κτίρια Εμπορικών Χρήσεων)

β1.1. Επιφάνειας μέχρικαι 50 τ.μ. π=0,60

β1.2. Επιφάνειας μέχρικαι 100 τ.μ. π=0,80

β1.3. Επιφάνειας πάνω από 100 τ.μ. π=1,00

β2. Για τα αυθαίρετα της Κατηγορίας Β2 (Κτίρια Υπηρεσιών και Διοίκησης).

β2.1. Επιφάνειας μέχρι και 40 τ.μ. π=0,70

β2.2. Επιφάνειας μέχρι και 80 τ.μ. π=0,85

β2.3. Επιφάνειας πάνω από 80 τ.μ. π=1,00

β3, Για τα αυθαίρετα της Κατηγορίας Β3 (Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας, Πολιτιστικά κτίρια, Κτίρια εκπαίδευσης, Κτίρια και Εγκαταστάσεις μέσων μεταφοράς, Αθλητικές εγκαταστάσεις, Εγκαταστάσεις ραδιοτηλεοπτικών σταθμών).

β3.1. Επιφάνειας μέχρι και 100 τ.μ. π=06,0

β3.2. Επιφάνειας μέχρι και 500 τ.μ. π=0,75

β3.3. Επιφάνειας πάνω από 500 τ.μ. π=0,90

β4, Για τα αυθαίρετα της Κατηγορίας Β4 (Κτίρια Κατοικίων)

β4.1. Επιφάνειας μέχρι και 60 τ.μ. π=0,45

β4.2. Επιφάνειας μέχρι και 120 τ.μ. π=0,50

β4.3. Επιφάνειας πάνω από 120 τ.μ. π=0,60

γ1. Για τα αυθαίρετα της Κατηγορίας Γ1 (Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις, Γεωργοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και αποθήκες, Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, Κτίρια Στάθμευσης Αυτοκινητων).

γ1.1. Επιφάνειας μέχρι και 100 τ.μ. π=0,90

γ1.2. Επιφάνειας μέχρι και 500 τ.μ. π=2,00

γ1.3. Επιφάνειας πάνω από 500 τ.μ. π=2,40

γ2. Για τα αυθαίρετα της Κατηγορίας Γ2 (Αποθηκευτικοί Χώροι)

γ2.1. Επιφάνειας μέχρι και 100 τ.μ. π=0,80

γ2.2. Επιφάνειας μέχρι και 500 τ.μ. π=1,80

γ2.3. Επιφάνειας πάνω από 500 τ.μ. π=2,00

δ1. Για τα αυθαίρετα της Κατηγορίας Δ (Αγροτικες Αποθήκες και Υπόστεγα).

δ1.1. Επιφάνειας μέχρικαι 60 τ.μ. π=0,50

3. Το ύψος του προστίμου διατήρησης των αυθαιρέτων της παρ. 1 του άρθρου 17 του Ν. 1337/83, ορίζεται για κάθε χρόνο διατήρησης ίσο προς το 10% της αξίας του αυθαιρέτου, όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 2 του παρόντος δ/τοςκαι δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 50.000 δρχ.

Άρθρο 4
Ένσταση

1. Κατά της έκθεσης αυτοψίας μπορεί να κάνει ένσταση κάθε ενδιαφερόμενος.

2. Η ένσταση, που ασκείται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τρίαντα (30) ημερών από την τοιχοκόλληση της έκθεσης στο αυθαίρετο, κατατίθεται στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία. Μαζί με την ένσταση πρέπει να κατατεθούν και αντίγραφα των στοιχείων που αποδεικνύουν τις απόψεις, που υποστηρίζει αυτός που υποβάλλει την ένσταση, και αφορούν την νομιμότητα του κτίσματος ή την εξαίρεσή του από την κατεδάφιση.

Επιπλέον δύνανται να εκτίθενται απόψεις και στοιχεία που αμφισβητούν την ορθότητα της εκτίμησης της αξίας του αυθαιρέτου και υπολογισμού των προστίμων, που αναφέρονται στην έκθεση αυτοψίας.

3. Στην ένσταση που κατατίθεται, σημειώνεται αμέσως η ημερομηνία και ώρα της εκδίκασής της. Για την περίπτωση αυτή λαμβάνει γνώση ο ενδιαφερόμενος ο οποίος υπογράφει αμέσως και αν αρνηθεί να υπογράψει γίνεται σχετική μνεία στην ένσταση και υπογράφεται από τον αρμόδιο υπάλληλο. Η υποβολή της ένστασης αυτής δεν γίνεται δεκτή αν δεν αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία του ενδιαφερομένου καθώς και του τυχόν αντικλήτου του, όπως η διεύθυνση της μόνιμης κατοικίας του, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλει δήλωση εισοδήματος, ο Α.Φ.Μ. και αριθμός δελτίου ταυτότητος.

4. Η ένσταση εξετάζεται από τετραμελή επιτροπή που αποτελείται από τρείς (3) υπαλλήλους της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας και έναν (1) εκπρόσωπο της τοπικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων με τους αναπληρωτές τους.

Η επιτροπή συγκροτείται σε κάθε πολεοδομική υπηρεσία με απόφαση του Νομάχη. Το ένα από τα μέλη της επιτροπής πρέπει να είναι τεχνικός υπάλληλος του Κλάδου ΠΕ.

Αν δεν υπάρχει τέτοιος υπάλληλος ή κωλύεται ορίζεται από τον οικείο Νομάρχη άλλος τεχνικός υπάλληλος του ιδίου κλάδου Π.Ε. από άλλη νομαρχιακή υπηρεσία.

Ο εκπρόσωπος της τοπικής ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων ορίζεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία 30 ημερών από τότε που το σχετικό έγγραφο του Νομάρχη περιέρχεται στην τοπική ένωση Δήμων και Κοινοτήτων.

Εάν μετά την πάροδο της προθεσμίας δεν έχει ορισθεί εκπρόσωπος, ως τέταρτο μέλος της Επιτροπής ορίζεται εκπρόσωπος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Με την ίδια απόφαση νομάρχη ορίζεται και γραμματέας με τον αναπληρωτή του από τους υπαλλήλους της πολεοδομικής υπηρεσίας.

Της επιτροπής προεδρεύει υπάλληλος του κλάδου Π.Ε. Η επιτροπή έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται τα τρία τουλάχιστον από τα μέλη της και αποφασίζει κατά πλειοψηφία μέσα σε προθεσμία 10 ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της ένστασης. Η προθεσμία αυτή δεν είναι αποκλειστική. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Κατά τη συζήτηση της ένστασης μπορεί να παρίσταται για να εκθέσει τις απόψεις του ο υποβαλών την ένσταση ή πληρεξούσιός του.

Η επιτροπή μπορεί να αναβάλει μόνο μια φορά τη λήψη της απόφασης, ανακοινώνει δε κατά τη συζήτηση αυτή τη νέα ημερομηνία συζήτησις, η ο ποία δεν μπορεί να γίνει αργότερα από εξήντα (60) ημέρες. Η επιτροπή, αφού ε-

ξετάσει τις απόψεις του ενδιαφερομένου, αποφαίνεται οριστικά επί της ένστασης, με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία αναγράφεται πάνω στην ένσταση και υπογράφεται από τα μέλη και τον γραμματέα αυτής. Της απόφασης λαμβάνει γνώση ο ενδιαφερόμενος, υπογράφοντας αμέσως. Αν αρνηθεί να υπογράψει ή δεν είναι παρών, γίνεται σχετική ενυπόγραφη σημείωση από τον γραμματέα της επιτροπής. Άλλη ειδοποίηση στον ενδιαφερόμενο δεν απαιτείται. Η απόφαση της επιτροπής είναι οριστική.

Αν απορριφθεί η ένσταση το αυθαίρετο κατεδαφίζεται μέσα σε 10 ημέρες από την έκδοση της απόφασης είτε από τον κύριο ή τους συγκυρίους του αυθαιρέτου είτε από την αρμόδια πολεοδομική αρχή, τα δε πρόστιμα όπως τελικά οριστικοποιήθηκαν από την επιτροπή, βεβαιώνονται στην αρμόδια οικονομική υπηρεσία εισπράττονται ως δημόσιο έσοδο και αποδίδονται εξ ολοκλήρου στο Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.)

5. Κάθε χρόνο ο αναπροσδιορισμός και η βεβαίωση του προστίμου διατήρησης γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 17 του Ν. 1337/83 όπως ισχύει.

6. Σε κάθε περίπτωση που το αυθαίρετο, για το οποίο έχει βεβαιωθεί πρόστιμο διατήρησης, κατεδαφισθεί από τον υπόχρεο ή νομιμοποιηθεί για οποιοδήποτε λόγο και με οποιοδήποτε τρόπο, άσχετο όμως από τους λόγους και τη διαδικασία εξαίρεσης από την κατεδάφιση, που προβλέπουν οι διατάξεις περί αυθαιρέτων του Ν. 1337/83 και του Ν. 1512/85, ειδοποιείται αμέσως η αρμόδια οικονομική υπηρεσία από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία για τη διαγραφή του τυχόν οφειλομένου υπολοίπου του ετήσιου προστίμου διατήρησης.

7. Τα πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης των αυθαιρέτων καταβάλλονται από τον υπόχρεο σε δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη μέσα στο επόμενο μήνα από τη βεβαίωση του προστίμου στην αρμόδια οικονομική υπηρεσία.

8. Σε περίπτωση που το οφειλόμενο πρόστιμο εξοφληθεί ολόκληρο εντός του πρώτου μηνός από τη βεβαίωση του προστίμου στην αρμόδια οικονομική υπηρεσία, τότε παρέχεται έκπτωση σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού αυτού.

Άρθρο 5
Άμεση κατεδάφιση αυθαιρέτου

Για τα κτίσματα που εντοπίζονται κατά την ώρα που κατασκευάζονται αυθαίρετα (επαυτοφώρω) δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων αλλά κατεδαφίζονται αμέσως από συνεργεία της παρ. 1 του επόμενου άρθρου 6, χωρίς καμμία άλλη διατύπωση. Στην έννοια του αυτόφωρου υπάγεται η περίπτωση εντοπισμού εκτελέσεως οικοδομικών εργασιών σε οικοδομή είτε από υπάλληλο της αρμόδιας Πολεοδομικής Αρχής είτε από Αστυνομικό όργανο, ανεξάρτητα από το αν είναι ή όχι παρών κατά την αυτοψία ο ιδιοκτήτης της οικοδομής. Στην έννοια του αυτόφωρου υπάγεται επίσης η περίπτωση που η εκτέλεση αυθαιρέτων οικοδομικών εργασιών εντοπίζεται από Αστυνομικό όργανο που ειδοποιεί την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία, με σχετικό σήμα, μέσα σε δεκαπέντε μέρες από την ημερομηνία εντοπισμού η δε κατεδάφιση γίνεται το αργότερο μέσα σε είκοσι μέρες από την ημερομηνία εντοπισμού.

Για την κατεδάφιση συντάσσεται το πρακτικό κατεδάφισης της παρ. 5 του επόμενου άρθρου 6, που στην περίπτωση αυτή περιλαμβάνει τα στοιχεία της θέσεως του αυθαιρέτου που προβλέπεται για την έκθεση της παρ. 2 του άρθρου 1 του παρόντος Δ/τος. Εάν εντός είκοσι ημερών από την ημερομηνία εντοπισμού δεν κατεδαφισθούν τα επ' αυτοφώρω αυθαίρετα, τότε και γιαυτά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, 4, 6 και 7 του παρόντος.

Άρθρο 6
Κατεδάφιση αυθαιρέτων με διαδικασία

1. Η κατεδάφιση αυθαιρέτων ενεργείται από συνεργείο της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας που αποτελείται από κατάλληλο προσωπικό και με τον αναγκαίο εξοπλισμό. Ο Νομάρχης μπορεί να εγκρίνει τη δημιουργία περισσοτέρων συνεργείων, την ενίσχυσή τους από προσωπικό άλλων υπηρεσιών και την παροχή κάθε δυνατής αρωγής. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης συνεργείου κατά νομό είναι δυνατό μετά από αιτιολογημένη πρόταση του Νομάρχη να συγκροτηθεί συνεργείο που υπάγεται στην αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

2. Η κατεδάφιση αυθαιρέτων κτισμάτων είναι δυνατόν να γίνεται και με ειδική εργολαβία κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 1266/1972 «Περί εκτελέσεως Δημοσίων Έργων» (Α' 198), όπως ισχύει κάθε φορά. Όταν το αυθαίρετο υπάγεται στις περιπτώσει της παρ. 2 του άρθρου 15 του Ν. 1337/1983, μπορεί για την κατεδάφισή του, να διατεθούν μέσα από οποιονδήποτε τρίτο και μετά από σχετική απόφαση του οικείου Νομάρχη.

3. Κατά την κατεδάφιση του αυθαιρέτου μπορεί να παρίστανται αστυνομικά όργανα για την πρόληψη και καταστολή τυχόν άδικων πράξεων. Στην περίπτωση που η προσπέλαση στο αυθαίρετο εμποδίζεται για οποιοδήποτε λόγο, ζητείται η συνδρομή της Εισαγγελικής Αρχής. Στην περίπτωση που απαιτείται απομάκρυνση των ενοίκων, αυτή γίνεται από αστυνομικά όργανα, η δε εκκένωση του αυθαιρέτου γίνεται από το συνεργείο κατεδάφισης. Οι ενδιαφερόμενοι έχουν δικαίωμα να εκκενώσουν μόνοι τους το αυθαίρετο κτίσμα, πριν επιληφθεί για την κατεδάφιση η Πολεοδομική Αρχή, εφόσον όμως αυτό δεν παρεμβάλλει εμπόδια στην άμεση κατεδάφιση.

4. Για τον τρόπο κατεδάφισης και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για τα υλικά κατεδάφισης, καθώς και για την φύλαξη ή φθορά των τυχόν παραρτημάτων και κινητών πραγμάτων του αυθαιρέτου δεν δημιουργείται καμμιά ευθύνη του Δημοσίου, των οργάνων του ή των οποιονδήποτε προστιθέντων προσώπων.

5. Για τις κατεδαφίσεις του άρθρου αυτού συντάσσεται από επικεφαλής του συνεργείου σχετικό πρακτικό στο οποίο αναφέρονται και οι διαστάσεις του κτίσματος που κατεδαφίστηκε.

Άρθρο 7
Αρμοδιότητες Δήμων και Κοινοτήτων

1. Όπου η αρμοδιότητα των αυθαιρέτων κτισμάτων ή κατασκευών ασκείται από Δήμο ή Κοινότητα, η διαδικασία του παρόντος Δ/τος, τηρείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας.

2. Στην περίπτωση αυτή η επιτροπή που εξετάζει τις ενστάσεις κατά το άρθρο 4 του παρόντος είναι τριμελής. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο και είναι τεχνικοί, μέλη του δημοτικού ή κοινοτικού Συμβουλίου ή μή, απαραίτητα όμως τα δύο τουλάχιστον μέλη πρέπει να είναι τεχνικοί υπάλληλοι του Κλά-

δου Π.Ε. της Πολεοδομικής υπηρεσίας του Δήμου. Επίσης το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο μπορεί με αιτιολογημένη πρόταση να ζητήσει από τον οικείο νομάρχη να ορίσει μέλη της επιτροπής που πρέπει να είναι τεχνικοί υπάλληλοι της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης του κλάδου ΠΕ.

3. Οι κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου αρμοδιότητες μπορεί να ασκηθούν παράλληλα και από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης εάν η κατά τα ανωτέρω δημοτική υπηρεσία παραλείψει την άσκησή τους. Σε περίπτωση που και οι δύο υπηρεσίες επιληφθούν υποθέσεως κατά την άσκηση της παραπάνω αρμοδιότητας την ίδια ημέρα, κατισχύει η πράξη της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Η παράλειψη της δημοτικής υπηρεσίας τεκμαίρεται αμάχητα όταν η πολεοδομική υπηρεσία εξέδωσε τη σχετική πράξη πριν από τη δημοτική υπηρεσία. Η σχετική πράξη της πολεοδομικής υπηρεσίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, κοινοποιείται πάντοτε στην κατά τα ανωτέρω αρμόδια δημοτική υπηρεσία, που υποχρεούται να απέχει κάθε περαιτέρω ενέργειας στη συγκεκριμένη υπόθεση.

Άρθρο 8
Έκταση ισχύος - μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις των άρθρων του παρόντος Δ/τος, ως προς τη διαδικασία χαρακτηρισμού και κατεδάφισης, εφαρμόζονται και για όλα τα αυθαίρετα κτίσματα ή κατασκευές, ανεξαρτήτως του χρόνου κατασκευής τους που δεν έχουν δηλωθεί με τις διατάξεις του Α.Ν. 410/68, Ν. 720/77, Ν. 1337/83, Ν. 1849/89 και Ν. 1512/85 ή έχουν δηλωθεί με τις διατάξεις των πιο πάνω νόμων αλλά δεν έχουν εξαιρεθεί της κατεδάφισης.

2. Για όσα κτίσματα έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Δ/τος χαρακτηρισθεί αυθαίρεται, ο τρόπος υπολογισμού των προστίμων γίνεται με τις προγενέστερες διατάξεις αλλά με τη διαδικασία του παρόντος Δ/τος.

Για όσα κτίσματα έχει υποβληθεί ένσταση κατά απόφασης επιβληθέντων προστίμων ακολουθείται η προγενέστερη του παρόντος διαδικασία.

Άρθρο 9

Το από 5.7.1983 Π.Δ/γμα «Διαδικασία χαρακτηρισμού και κατεδάφιση νέων αυθαίρετων κατασκευών και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (Δ΄ 291) καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος Δ/τος. Το από 3.9.1983 (Δ΄ 393) Π.Δ/γμα «τρόπος και διαδικασία εκτίμησης της αξίας αυθαιρέτων κατασκευών και καθορισμός του ύψους των προστίμων αυτών» καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 8 του παρόντος.

Άρθρο 10

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 6 Αυγούστου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΝΙΚ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ	**ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ**

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 268 (2)
Κατάργηση - σύσταση θέσεων διοικητικού προσωπικού στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 79 παρ. 5 εδάφιο δ΄ και ε΄ του Ν. 1566/85 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α΄ 167).

β. Του άρθρου 2 παρ. 2 περ. β υποπερ. V του Ν. 2083/92 (Α΄ 159).

2. Την απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης αριθ. ΔΙΔΚ/Φ. 1/20199/5.9.1997 «Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (Β΄ 801), όπως συμπληρώθηκε με την όμοια αριθ. ΔΙΔΚ/Φ1/23470/20.10.1997 (Β΄ 924).

3. Την πρόταση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου (συνεδρίαση 1/9.6.1997).

4. Την αριθ. πρωτ. 12897/21.11.1997 βεβαίωση της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου του ΥΠ.Ε.Π.Θ.) με την οποία βεβαιώνεται ότι δεν προκαλείται καμία δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού (άρθρο 29Α΄ του Ν. 1558/85 όπως προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2083/1992 - Α΄ 154 και αντικαταστάθηκε με το άθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/1997 - Α΄ 38).

5. Την αριθ. 263/1998 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Από τις κατά το άρθρο 1 παρ. α του Π.Δ. 281/1987 (Α΄ 142), υφιστάμενες θέσεις του κλάδου Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού του Πανεπιστημίου Αιγαίου, μία (1) κενή καταργείται και αντί αυτής συνιστάται μία θέση στον δια του παρόντος ιδρυόμενο κλάδο Π.Ε. Φυσικών, Χημικών Γεωλόγων, Προσόν διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό της θέσης αυτής ορίζεται: το ομώνυμο πτυχίο Τμήματος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας της αλλοδαπής και εξειδικευμένες γνώσεις στους τομείς της φυσικοχημείας, χημείας, χημείας περιβάλλοντος, οι οποίες αποδεικνύονται με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ή με πιστοποιητικό Πανεπιστημίακού Ιδρύματος ή με τριετή τουλάχιστον αποδεδειγμένη εμπειρία.

Άρθρο 2

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος.διατάγματος.

Αθήνα, 6 Αυγούστου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ	**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

(3)

Πράξη Διοικητή αριθ. 2438/6.8.98

Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων και προσδιορισμός αρμοδιοτήτων των οργάνων τους στον τομέα του Εσωτερικού Ελέγχου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αφού έλαβε υπόψη:

α) τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1262/82 «Όργανα ασκήσεως της νομιμαστικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις».

β) τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 2548/97 «Ρυθμίσεις για την Τράπεζα της Ελλάδος».

γ) Τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 2076/92 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων-και άλλες συναφείς διατάξεις».

δ) Τη σκοπιμότητα εισαγωγής πλαισίου βασικών γενικών αρχών και κριτηρίων που θα πρέπει να διέπουν τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) των εποπτευομένων από την Τράπεζα της Ελλάδος πιστωτικών ιδρυμάτων και προσδιορισμοί του ενδεικνυομένων σχετικών αρμοδιοτήτων και υπευθυνοτήτων των οργάνων διοίκησης και της μονάδας εσωτερικής επιθεώρησης του κάθε πιστωτικού ιδρύματος, αποφάσισε:

- Να θέσει ορισμένες βασικές γενικές αρχές και κριτήρια τα οποία θα πρέπει να πληρούνται σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει επαρκές Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (κεφάλαια Ι έως και VI).

- Να προσδιορίσει τις ενδεικνυόμενες αρμοδιότητες και υπευθυνότητες των οργάνων του πιστωτικού ιδρύματος στον τομέα του Εσωτερικού Ελέγχου (κεφάλαια VII και VIII).

Ι. Στόχοι του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ)

Το ΣΕΕ αποτελεί σύνολο ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα ενός πιστωτικού ιδρύματος και συντελεί στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία του.

Στο ΣΕΕ περιλαμβάνονται οι πάσης φύσεως προληπτικοί ή κατασταλτικοί έλεγχοι που έχουν ως σκοπό να διασφαλίζουν ότι επιτυγχάνονται οι ακόλουθοι στόχοι του πιστωτικού ιδρύματος:

α) συνεπής υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής του με αποτελεσματική χρήση των διαθεσίμων πόρων

β) συστηματική παρακολούθηση και αντιμετώπιση των κινδύνων που αναλαμβάνει και διαφύλαξη των περιουσιακών του στοιχείων

γ) εξασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της οικονομικής του κατάστασης και την παραγωγή αξιόπιστων λογιστικών καταστάσεων.

δ) συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την λειτουργία του καθώς και με τους πάσης φύσεως εσωτερικούς κανονισμούς του.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων και την αποτελεσματική λειτουργία του ΣΕΕ, τα ανώτατα διοικητικά όργανα του πιστωτικού ιδρύματος οφείλουν:

ι. να έχουν μεριμνήσει για τη διαμόρφωση ενός εσωτερικού περιβάλλοντος το οποίο αναγνωρίζει τη σημασία της ελεγκτικής λειτουργίας και να έχουν καθιερώσει μια οργανωτική δομή που διευκολύνει την αποτελεσματική λειτουργία του ΣΕΕ.

ΙΙ. να έχουν καθορίσει με σαφήνεια επιχειρησιακούς στόχους και πολιτικές σε συνάρτηση με τα αποδεκτά όρια για το είδος και το ύψος των αναλαμβανομένων κινδύνων και να έχουν διαμορφώσει ρεαλιστικά επιχειρησιακά προγράμματα δράσης και προϋπολογισμούς, τα οποία θα πρέπει να έχουν γίνει κατανοητά από όλους όσους μετέχουν στην υλοποίησή τους.

ιιι. να εξασφαλίζουν ότι το ΣΕΕ έχει εφαρμογή σε όλες τις υπηρεσιακές μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος (στο εσωτερικό και το εξωτερικό) και να μεριμνούν για την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού ΣΕΕ σε κάθε θυγατρική του επιχείρηση που δραστηριοποιείται στο χρηματοπιστωτικό τομέα.

ΙΙ. Βασικές αρχές και κριτήρια που πρέπει να διέπουν το ΣΕΕ ως σύνολο

Ένα αποτελεσματικό ΣΕΕ θα πρέπει:

1) να είναι προσαρμοσμένο στο μέγεθος και τη φύση των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος.

2) να καλύπτει πλήρως όλες τις δραστηριότητες και τις συναλλαγές του πιστωτικού ιδρύματος και ιδιαίτερα:

ι. τα εκάστοτε νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες

ιι. τις διασυνοριακές συναλλαγές με υποκαταστήματα, θυγατρικές επιχειρήσεις και ανταποκρίτριες τράπεζες στο εξωτερικό.

3) να έχει την δυνατότητα ελέγχου και των εργασιών των οποίων η διεκπεραίωση έχει ανατεθεί σε άλλες επιχειρήσεις (outsourcing)

4) να περιλαμβάνει κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη λαθών, παρατυπιών, παραλείψεων και καταχρήσεων

5) να διαθέτει επαρκείς μηχανισμούς για τον έγκαιρο εντοπισμό, την ανάλυση, τον έλεγχο και τη διαχείριση όλων των κινδύνων που ενυπάρχουν στις τραπεζικές δραστηριότητες.

6) να υποστηρίζεται από συστήματα πληροφόρησης και επικοινωνίας, τα οποία θα πρέπει να εξασφαλίζουν την έγκαιρη ροή και την αξιοπιστία των αναγκαίων πληροφοριών για την άσκηση διοίκησης και ελέγχου

7) να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένο στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις νομοθετικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος.

8) να είναι επαρκώς τεκμηριωμένο και λεπτομερώς και καταγεγραμμένο

9) να προβλέπει τακτικούς ελέγχους για τη διαπίστωση της εφαρμογής του και διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειάς του

10) να προσδιορίζει με σαφήνεια τις ενδεικνυόμενες διορθωτικές ενέργειες στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται αδυναμία ή αποτυχία των προληπτικών ελεγκτικών μηχανισμών, ιδιαίτερα αυτών που έχουν ενσωματωθεί στη διαδικασία διεκπεραίωσης των συναλλαγών.

ΙΙΙ. Βασικές αρχές και κριτήρια σχετικά με την οργανωτική δομή και τις διαδικασίες λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος.

Η οργανωτική δομή κάθε πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στο είδος, στην έκταση και στην πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του καθώς και στους ενυπάρχοντες στις δραστηριότητες αυτές κινδύνους. Κύρια συνιστώσα ενός

αποτελεσματικού ΣΕΕ είναι η θεσμοθέτηση οργανωτικής δομής και λειτουργικών διαδικασιών ώστε:

1) να εξασφαλίζεται με κατάλληλες διαδικασίες η υλοποίηση της στρατηγικής που έχει εγκριθεί από το Δ.Σ. με την ύπαρξη εξειδικευμένων στόχων για κάθε τομέα δραστηριότητας, διοικητικό όργανο και υπηρεσιακή μονάδα.

2) να καθορίζεται με σαφήνεια η οργανωτική διάρθρωση, στα πλαίσια ενός εγκεκριμένου οργανογράμματος, όπου θα υπάρχει λεπτομερής περιγραφή αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης για κάθε δραστηριότητα και υπηρεσιακή μονάδα.

3) να υπάρχει σαφής καθορισμός των καθηκόντων και των ορίων δικαιοδοσίας / ευθύνης κάθε υπηρεσιακού οργάνου καθώς και αντίστοιχες διαδικασίες εξουσιοδότησης.

4) να είναι δυνατός ο ακριβής προσδιορισμός των υπευθύνων για κάθε εργασία και συναλλαγή και να υφίστανται σαφώς καθορισμένες ιεραρχικές γραμμές αναφοράς που να αποκλείουν κενά και να εξασφαλίζουν αποτελεσματικό διοικητικό έλεγχο κάθε δραστηριότητας.

5) να προβλέπεται η άμεση ή έμμεση εμπλοκή δύο τουλάχιστον λειτουργών του πιστωτικού ιδρύματος σε κάθε δραστηριότητα ή συναλλαγή για λόγους διαφάνειας και ασφάλειας.

6) να εξασφαλίζεται ο αποτελεσματικός διαχωρισμός καθηκόντων ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις ασυμβίβαστων ρόλων και σύγκρουσης συμφερόντων και να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι λαθών, παρατυπιών και απάτης.

Τα παραπάνω ισχύουν ιδιαίτερα όσον αφορά:

i. στο διαχωρισμό μεταξύ των λειτουργιών διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και λογιστικοποίησης των συναλλαγών και μεταξύ αυτών και της λειτουργίας του ελέγχου και της διαχείρισης κινδύνων
ii. στο διαχωρισμό των καθηκόντων που αφορούν στη φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων του πιστωτικού ιδρύματος ή των πελατών του από τα καθήκοντα του προηγουμένου εδαφίου και
iii. στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των οργάνων ελέγχου από τις ελεγχόμενες δραστηριότητες και τους λειτουργούς τους

7) να υπάρχουν κατάλληλες διαδικασίες διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού με αναλυτική περιγραφή των απαιτούμενων για κάθε θέση ευθύνης προσόντων και οι οποίες να διασφαλίζουν ότι οι υπάλληλοι διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και ικανότητες για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων που τους ανατίθενται.

8) να εξασφαλίζεται η ύπαρξη λεπτομερώς καταγεγραμμένων διαδικασιών για κάθε συγκεκριμένου είδους εργασία και αναλυτική γραπτή περιγραφή του τρόπου διεξαγωγής της, κοινοποιημένη στο αρμόδιο για την εκτέλεση και τον έλεγχο της εργασίας προσωπικό.

9) να έχουν ενσωματωθεί σε όλους τους κανονισμούς διεξαγωγής των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος κατάλληλοι μηχανισμοί ελέγχου που να διασφαλίζουν ότι όλες οι συναλλαγές:

i. είναι έγκυρες και νόμιμες
ii. έχουν εκτελεστεί σύμφωνα με όλους του κανόνες λειτουργίας της κάθε υπηρεσιακής μονάδας
iii. έχουν διεκπεραιωθεί από κατάλληλα εξουσιοδοτημένα και άμεσα εντοπιζόμενα άτομα και
iv. έχουν καταχωρηθεί στα προβλεπόμενα για κάθε περίπτωση αρχεία

10) να ελέγχεται συστηματικά η πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες και περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος ή των πελατών του, η οποία να επιτρέπεται μόνο στα κατάλληλα εξουσιοδοτημένα άτομα

11) να εξασφαλίζεται η ύπαρξη προτύπων και προδιαγραφών, του ιδίου ποιοτικού επιπέδου, για όλες τις εργασίες του πιστωτικού ιδρύματος, προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών

12) να υπάρχουν διαδικασίες καταγραφής, ιεράρχησης και κάλυψης των άμεσων και μελλοντικών επιχειρησιακών αναγκών

13) να παρακολουθείται ο τρόπος εξυπηρέτησης των πελατών και ειδικότερα οι διαδικασίες παρουσίασης και συμφωνίας των όρων συνεργασίας τους με το πιστωτικό ίδρυμα

14) να προβλέπονται διαδικασίες καταγραφής των αναγκών και ελέγχου των παραπόνων των πελατών καθώς και να εξασφαλίζεται η προστασία των συμφερόντων και των προς φύλαξη περιουσιακών στοιχείων των πελατών

15) να υπάρχουν σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων, τα οποία να είναι γνωστά στο προσωπικό και να ελέγχονται τακτικά στην πράξη για την αποτελεσματικότητά τους, ώστε να διασφαλίζεται η άμεση συνέχιση της παροχής των υπηρεσιών του πιστωτικού ιδρύματος και η ταχεία αποκατάσταση του πλήρους ελέγχου της δραστηριότητάς του.

16) να ελέγχεται σε τακτική βάση η λειτουργικότητα της οργανωτικής διάρθρωσης του πιστωτικού ιδρύματος και να γίνονται έγκαιρα οι αναγκαίες για τη διαχρονική αποτελεσματικότητά της αναπροσαρμογές.

IV. Βασικές αρχές και κριτήρια σχετικά με τον έλεγχο κινδύνων

Ο έλεγχος των τραπεζικών κινδύνων αποτελεί μια άλλη σημαντική πτυχή ενός ΣΕΕ και προϋποθέτει την ανάπτυξη από τα πιστωτικά ιδρύματα συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, τα οποία θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων κάθε πιστωτικού ιδρύματος. Ορισμένοι από τους τραπεζικούς κινδύνους έχουν ποσοτική διάσταση που μπορεί να μετρηθεί (πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνοι αγοράς κλπ) ενώ άλλοι έχουν μόνον ποιοτική διάσταση και δεν είναι ποσοτικά μετρήσιμοι (λειτουργικός κίνδυνος, νομικός κίνδυνος κλπ).

Η αποτελεσματική παρακολούθηση των κινδύνων προϋποθέτει την κατανόηση από όλη την ιεραρχία του πιστωτικού ιδρύματος:

i. της φύσης των κινδύνων, που συνδέονται με τις τραπεζικές εργασίες και
ii. της θετικής συσχέτισης που υπάρχει μεταξύ του ύψους των αναμενόμενων αποδόσεων και του ύψους των κινδύνων που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα.

Ως προς τον έλεγχο των κινδύνων, οι ακόλουθες βασικές αρχές και κριτήρια πρέπει να διέπουν ένα αποτελεσματικό ΣΕΕ:

1) Στα πλαίσια του γενικότερου στρατηγικού σχεδιασμού και για κάθε είδος κινδύνου θα πρέπει να υπάρχει εγκεκριμένη πολιτική για την ανάληψη, την παρακολούθηση και την διαχείρισή του, σαφώς διατυπωμένη και καταγεγραμμένη, η οποία να κοινοποιείται έγκαιρα σε όλα τα εμπλεκόμενα άτομα ή υπηρεσιακές μονάδες.

   Ειδικότερα για τους ποσοτικά μετρήσιμους κινδύνους, η πολιτική αυτή θα πρέπει να προβλέπει μεταξύ άλλων, τον καθορισμό των εκάστοτε αποδεκτών ανώτατων ορίων ανάληψης κινδύνου για κάθε είδος κινδύνου σε συνολικό για το πιστωτικό ίδρυμα επίπεδο και περαιτέρω κατανομή του ορίου αυτού όπου ενδείκνυται (π.χ. κατά πελάτη, κλάδο, νόμισμα, υπηρεσιακή μονάδα κλπ) και θέσπιση, όπου χρειάζεται, ορίων διακοπής ζημιογόνων δραστηριοτήτων (stop loss controls).

2) Καθιέρωση μιας εξειδικευμένης και ανεξάρτητης λειτουργίας παρακολούθησης και διαχείρισης κινδύνων, που να καλύπτει όλο το φάσμα των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος και όλες τις μορφές των τραπεζικών κινδύνων.

   Η λειτουργία αυτή πρέπει να εξασφαλίζει με κατάλληλες διαδικασίες ότι οι πάσης φύσεως κίνδυνοι, που ενυπάρχουν σε κάθε εργασία που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα, αναγνωρίζονται, αναλύονται, παρακολουθούνται σε συνεχή βάση και αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά.

3) Καθιέρωση και περιοδική αξιολόγηση διαδικασιών τιμολόγησης των προσφερομένων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών ώστε να εξασφαλίζεται ότι λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες διαμόρφωσης του κόστους τους, οι τιμές που προσφέρει ο ανταγωνισμός και η σχέση κόστους - οφέλους για κάθε εργασία.

4) Παρακολούθηση των εξελίξεων στο χώρο των τραπεζικών εργασιών και των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και προσαρμογή στις απαιτήσεις του ανταγωνισμού με τρόπο ασφαλή. Πριν από την επέκταση της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος σε νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή υπηρεσίες, θα πρέπει να υπάρχουν αιτιολογημένες αποφάσεις ενσωμάτωσής τους στη στρατηγική ανάπτυξης του πιστωτικού ιδρύματος , να έχουν αναγνωρισθεί με ακρίβεια οι σχετικοί κίνδυνοι και να έχει ολοκληρωθεί η ενσωμάτωση των αντίστοιχων ελέγχων και διαδικασιών διαχείρισής τους στο σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Ακόμη θα πρέπει να έχουν καθορισθεί οι διαδικασίες έγκρισης, λογιστικής παρακολούθησης και ελέγχου των σχετικών συναλλαγών και να έχουν αντιμετωπισθεί τα νομικά θέματα που συνδέονται με τη διεξαγωγή τους.

5) Παρακολούθηση σε συνεχή βάση του βαθμού συμμόρφωσης με την πολιτική και τις διαδικασίες διαχείρισης των κινδύνων και έλεγχος της τήρησης των τεθέντων ανωτάτων ορίων κατά είδος κινδύνου.

6) Άμεσος εντοπισμός και έλεγχος των σημαντικών ή αιφνίδιων μεταβολών σε οικονομικά μεγέθη, διαδικασίες ή πρόσωπα. Οποιεσδήποτε παρεκκλίσεις από το κανονικό θα πρέπει να αξιολογούνται και να αναφέρονται άμεσα στα αρμόδια όργανα για τυχόν διορθωτικές ενέργειες, η υλοποίηση των οποίων θα πρέπει να παρακολουθείται με κατάλληλες διαδικασίες (follow up).

7) Τακτικός έλεγχος του μεγέθους και των αιτίων των αποκλίσεων μεταξύ των προϋπολογιστικών και των απολογιστικών στοιχείων που υποβάλλονται στην διοίκηση και άλλα αρμόδια όργανα του πιστωτικού ιδρύματος, ώστε να αξιολογείται η απόδοση κάθε υπηρεσιακής μονάδας σε σχέση με τους τεθέντες σε αυτή στόχους.

8) Οι θεσμοθετημένες πολιτικές και διαδικασίες για την αντιμετώπιση των κινδύνων και τα εγκεκριμένα ανώτατα όρια ανάληψης κινδύνων θα πρέπει να αξιολογούνται σε τακτική βάση και να αναθεωρούνται εφ' όσον κρίνεται αναγκαίο, ανάλογα με τη σοβαρότητα των προβλημάτων που παρουσιάζουν, την εκάστοτε στρατηγική του πιστωτικού ιδρύματος, τις εξελίξεις στην αγορά και τις τυχόν μεταβολές στην οργανωτική διάρθρωση ή υποδομή του.

Ενδείκνυται η σύσταση από τα πιστωτικά ιδρύματα, ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση των εργασιών τους, συλλογικών οργάνων (π.χ. Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού - Παθητικού) για την καλύτερη διαχείριση των αναλαμβανομένων κινδύνων. Τα όργανα αυτά θα πρέπει να έχουν σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και υπευθυνότητες, και να είναι λειτουργικά ενταγμένα στην οργανωτική δομή του πιστωτικού ιδρύματος, με αυστηρά προσδιορισμένη θέση στο Οργανόγραμμά του.

Ανεξάρτητα όμως από τη σύσταση τέτοιων συλλογικών οργάνων, κάθε πιστωτικό ίδρυμα του οποίου το σύνολο Ενεργητικού προσαυξημένο με το υπόλοιπο των λογαριασμών τάξεως (με εξαίρεση τους λογαριασμούς πληροφοριών και δικαιούχων αλλότριων περιουσιακών στοιχείων) υπερβαίνει το ποσό των δρχ 300 δισεκ., οφείλει, μέχρι 31.12.98, να δημιουργήσει μια εξειδικευμένη υπηρεσιακή μονάδα (εφόσον δεν υφίσταται ήδη) επιφορτισμένη με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των κινδύνων, η οποία θα είναι ανεξάρτητη από τις συναλλακτικές δραστηριότητες του πιστωτικού ιδρύματος και θα αναφέρεται απευθείας στη Διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος ή σε συλλογικό όργανο στο οποίο μετέχει μέλος της Διοίκησης. Ειδικότερα, η μονάδα αυτή θα καλύπτει όλες τις δραστηριότητες και όλα τα είδη κινδύνων σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση και θα ασχολείται με τον εντοπισμό, την ανάλυση και τη μέτρησή τους (όπου αυτό είναι δυνατό) καθώς και την εισήγηση μέτρων αντιμετώπισης των κινδύνων.

V. Βασικές αρχές και κριτήρια σχετικά με τα λογιστικά συστήματα

Τα συστήματα αυτά πρέπει να παρέχουν ακριβή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης του πιστωτικού ιδρύματος καθώς και τις απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων πληροφορίες, πρέπει δε να αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης παρακολούθησης από πλευράς ΣΕΕ σύμφωνα με τις ακόλουθες βασικές αρχές :

1) Κάθε έγκριση και νόμιμη συναλλαγή πρέπει να καταχωρείται έγκαιρα, με ακρίβεια και με όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες, σύμφωνα με τους κανόνες του κλαδικού λογιστικού σχεδίου και τις ειδικότερες διαδικασίες λογιστικής παρακολούθησης που έχει θεσπίσει το πιστωτικό ίδρυμα.

2) Η επεξεργασία και η τήρηση των λογιστικών στοιχείων πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την παραγωγή και δημοσίευση αξιόπιστων λογιστικών καταστάσεων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία.

3) Πρέπει να υπάρχουν κατάλληλες διαδικασίες που θα εξασφαλίζουν τη συστηματική και ασφαλή τήρηση των αρχείων κατά τρόπο που να επιτρέπει την πραγματοποίηση αποτελεσματικών ελέγχων σε μεταγενέστερο χρόνο. Αυτό προϋποθέτει την ύπαρξη κατάλληλων διαδικασιών και δεδομένων (audit trails) που να παρέχουν σε χρόνο μεταγενέστερο τη δυνατότητα αναπαραγωγής όλων των συναλλαγών κατά χρονολογική σειρά, την υποστήριξη κάθε καταχωρημένου στοιχείου με πρωτότυπα δικαιολογητικά και την τεκμηρίωση οποιασδήποτε μεταβολής στα υπόλοιπα των λογαριασμών, με αναλυτικά στοιχεία για τις κινήσεις που μεσολάβησαν.

4) Πρέπει να υπάρχουν κατάλληλοι μηχανισμοί συγκέντρωσης, επεξεργασίας, παραγωγής και διακίνησης επαρκών στοιχείων και πληροφοριών ώστε το Δ.Σ., η Διοίκηση, τα αρμόδια όργανα και τα στελέχη του πιστωτικού ιδρύματος να έχουν έγκαιρα όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για να ασκήσουν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους.

5) Πρέπει να διασφαλίζεται ότι η παρεχόμενη εκτός του πιστωτικού ιδρύματος πληροφόρηση (π.χ. δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, υποβαλλόμενα εποπτικά στοιχεία στην Τράπεζα της Ελλάδος) είναι έγκυρη και σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις και εγκυκλίους, παράγεται δε και υποβάλλεται αρμοδίως εντός των καθορισμένων προθεσμιών.

6) Πρέπει να υπάρχουν καταγεγραμμένες διαδικασίες για την επιλογή και την απόκτηση του κατάλληλου εξοπλισμού και λογισμικού καθώς και για την επαρκή στελέχωση των αρμοδίων υπηρεσιών, ανάλογα με τις εκάστοτε επιχειρησιακές ανάγκες, τις προοπτικές εξέλιξης του μεγέθους και της φύσης των εργασιών και τις οικονομικές δυνατότητες του πιστωτικού ιδρύματος προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική λογιστική και μηχανογραφική υποστήριξη των εργασιών του.

VI. Βασικές αρχές και κριτήρια σχετικά με τα συστήματα πληροφορικής

Η συγκέντρωση, επεξεργασία, μεταφορά και διαφύλαξη πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή εμπεριέχει ορισμένους πρόσθετους κινδύνους για τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως :

- λάθη στη διαχείριση των πληροφοριών ή τη χρήση του λογισμικού και των μηχανημάτων
- απώλεια ή αλλοίωση στοιχείων ή προγραμμάτων
- προβληματική λειτουργία ή διακοπή της λειτουργίας του εξοπλισμού
- ακαταλληλότητα του λογισμικού, του εξοπλισμού ή του προσωπικού που εμπλέκεται με την πληροφορική.
- πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων ατόμων σε εμπιστευτικά στοιχεία

- απάτες μέσω των μηχανογραφικών συστημάτων
- λήψη λανθασμένων αποφάσεων με βάση αναξιόπιστες ή παραπλανητικές πληροφορίες κ.α.

Ένα αποτελεσματικό ΣΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζει την αποτελεσματική και ασφαλή ανάπτυξη και λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και την ύπαρξη σχετικών διαδικασιών ελέγχου, με την υιοθέτηση των παρακάτω αρχών:

1) Πρέπει να υφίστανται διαδικασίες διαμόρφωσης, έγκρισης, υλοποίησης, αξιολόγησης και αναθεώρησης εξειδικευμένης για τα πληροφοριακά συστήματα στρατηγικής, από το Δ.Σ. του πιστωτικού ιδρύματος. Κατάλληλες διαδικασίες πρέπει να εξασφαλίζουν τους εκάστοτε αναγκαίους πόρους, ώστε να καλύπτονται έγκαιρα και αποτελεσματικά οι τρέχουσες και οι μελλοντικές ανάγκες του πιστωτικού ιδρύματος σε μηχανογραφική υποστήριξη.

2) Η Διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να χαράσσει κατάλληλη πολιτική υλοποίησης της στρατηγικής για τα πληροφοριακά συστήματα, με την εισαγωγή προτύπων, διαδικασιών και ελέγχων για όλες τις λειτουργίες, που σχετίζονται με τα πληροφοριακά συστήματα.

3) Πρέπει να εξασφαλίζεται η συστηματική συνεργασία των στελεχών της πληροφορικής με τους τελικούς χρήστες των υπηρεσιών πληροφορικής, σε όλες τις φάσεις της ανάπτυξης, λειτουργίας και αξιολόγησης των μηχανογραφικών εφαρμογών, με την καθιέρωση κατάλληλων διαδικασιών και την λειτουργία ειδικών συντονιστικών οργάνων(πχ Steering Committee).

4) Τα πληροφοριακά συστήματα πρέπει να σχεδιάζονται και να λειτουργούν κατά τρόπο που να επιτρέπουν τη συστηματική παρακολούθηση και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με την πληροφορική, όπως αυτοί περιγράφονται ανωτέρω.

5) Στο οργανόγραμμα κάθε πιστωτικού ιδρύματος, πρέπει να προβλέπεται η ύπαρξη εξειδικευμένης Υπηρεσιακής Μονάδας Πληροφορικής, λειτουργικά και διοικητικά ανεξάρτητης από τους τελικούς χρήστες των υπηρεσιών πληροφορικής, η οποία να ασχολείται με την ανάπτυξη και την λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων και να έχει την ευθύνη της μηχανογραφικής υποστήριξης όλων των λειτουργιών του πιστωτικού ιδρύματος.

6) Εντός της Υπηρεσιακής Μονάδας Πληροφορικής πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός καθηκόντων. Ειδικότερα θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι διαχωρίζονται πλήρως οι λειτουργίες που σχετίζονται με τον σχεδιασμό των μηχανογραφικών εφαρμογών από τις λειτουργίες που αφορούν στην καθημερινή μηχανογραφική διαχείριση των εφαρμογών αυτών, από την στιγμή της ενσωμάτωσης κάθε νέας εφαρμογής στις τρέχουσες διαδικασίες του πιστωτικού ιδρύματος.

7) Πρέπει να εξασφαλίζεται ότι η υπηρεσιακή μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης διαθέτει την απαιτούμενη τεχνογνωσία και προσωπικό για τη διενέργεια εξειδικευμένων ελέγχων στα πληροφοριακά συστήματα, ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια και η ασφάλεια όλων των μηχανογραφικών εφαρμογών.

8) Πρέπει να υπάρχουν και να εφαρμόζονται με συνέπεια κατάλληλες διαδικασίες σχεδιασμού, ανάπτυξης, τεκμηρίωσης, διαχείρισης και συντήρησης των μηχανογραφικών εφαρμογών καθώς και η έγκαιρη προσαρμογή τους ώστε να εξασφαλίζεται ότι εξυπηρετούν σε συνεχή βάση τον σκοπό για τον οποίο αρχικά σχεδιάσθηκαν.

9) Πρέπει να υφίστανται εγκεκριμένοι κανονισμοί σχετικοί με την οργάνωση και τη διαδικασία παραγωγής και διάθεσης υπηρεσιών πληροφορικής στους τελικούς χρήστες, που να καλύπτουν οπωσδήποτε και θέματα σχετικά με την αντιμετώπιση εκτάκτων προβλημάτων λειτουργίας.

10)Πρέπει να εξασφαλίζεται από την φάση του σχεδιασμού των μηχανογραφικών εφαρμογών και σε συνεργασία με την υπηρεσιακή μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, η ενσωμάτωση στα συστήματα πληροφορικής κατάλληλων διαδικασιών ελέγχου και η διατήρηση των αναγκαίων στοιχείων (audit trails) που θα επιτρέπουν την πραγματοποίηση αποτελεσματικών ελέγχων σε μεταγενέστερο χρόνο.

11) Η ποιοτική και ποσοτική επάρκεια, η αποτελεσματικότητα και η ασφάλεια των καθημερινά παρεχομένων υπηρεσιών πληροφορικής πρέπει να ελέγχονται συνεχώς και με συγκεκριμένες διαδικασίες.

12)Η πρόσληψη, η εκπαίδευση, η εργασία, η εξέλιξη και η αποχώρηση των ατόμων που απασχολούνται με την μηχανογράφηση πρέπει να διέπεται από εγκεκριμένους κανονισμούς, οι οποίοι να εξασφαλίζουν την επάρκεια των ατόμων που στελεχώνουν κάθε λειτουργία των συστημάτων της πληροφορικής και την προστασία των εμπιστευτικών στοιχείων.

13)Η πρόσβαση εξουσιοδοτημένων μόνον ατόμων στις πληροφορίες και η προστασία του λογισμικού και των πληροφοριών πρέπει να εξασφαλίζεται με συγκεκριμένες πολιτικές και διαδικασίες που ελέγχονται τακτικά για την αποτελεσματικότητά τους.

14)Η φυσική ασφάλεια των εγκαταστάσεων της πληροφορικής πρέπει να εξασφαλίζεται με συγκεκριμένα μέτρα και διαδικασίες, ώστε να αποφεύγονται ανεπιθύμητες διακοπές λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων από τυχαία γεγονότα ή σκόπιμες ενέργειες.

15)Για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων διακοπών της λειτουργίας των μηχανογραφικών συστημάτων, πρέπει να υφίσταται συγκεκριμένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης, που να εξασφαλίζει την άμεση συνέχιση της μηχανογραφικής υποστήριξης των βασικών λειτουργιών του πιστωτικού ιδρύματος και την πλήρη αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληροφορικής σε εύλογο χρονικό διάστημα. Το σχέδιο αυτό πρέπει να έχει κοινοποιηθεί εγκαίρως σε όσους θα κληθούν να το υλοποιήσουν και με δοκιμές να ελέγχεται τακτικά ως προς την αποτελεσματικότητά του και την δυνατότητα άμεσης εφαρμογής του.

Ειδικότερα όσον αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές, ατυχήματα ή δολιοφθορές των μηχανογραφικών τους κέντρων, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει το αργότερο μέχρι 31.12.99 να έχουν εξασφαλίσει τη δυνατότητα ανάκτησης κρίσιμων εφαρμογών μέσω :

(α) της χρήσης εξοπλισμού και λογισμικού σε απομακρυσμένο από το μηχανογραφικό τους κέντρο χώρο,

(β) της τήρησης ενημερωμένων και αξιόπιστων εφεδρικών αρχείων δεδομένων (back up)

Με τον τρόπο αυτό τα πιστωτικά ιδρύματα θα είναι σε θέση να συνεχίσουν τις βασικές τους δραστηριότητες μέχρι την αποκατάσταση των ζημιών στο μηχανογραφικό τους κέντρο.

VII. Αρμοδιότητες και υπευθυνότητες του Δ.Σ. και της Διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος σχετικά με το ΣΕΕ. Σύσταση Επιτροπής Ελέγχου.

Ανεξάρτητα από την οργανωτική διάρθρωση κάθε πιστωτικού ιδρύματος, το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να έχει την τελική ευθύνη για την καθιέρωση και τη γενική εποπτεία του τρόπου εφαρμογής ενός αποτελεσματικού ΣΕΕ, ενώ η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την εξειδίκευση της στρατηγικής του Δ.Σ. στον τομέα αυτό, με τη χάραξη συγκεκριμένης πολιτικής.

Το Δ.Σ. και η Διοίκηση κάθε πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να μεριμνούν για την ανάπτυξη και την ενσωμάτωση στις διαδικασίες διεκπεραίωσης των εργασιών, μηχανισμών και διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου κατάλληλων για το μέγεθος και τη φύση των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος.

Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να είναι σαφώς διακριτές σε κάθε εργασία, να είναι αναλυτικά καταγεγραμμένες και να προβλέπουν τρόπους αξιολόγησης της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητάς τους.

Για την υποβοήθηση του Δ.Σ. στην άσκηση των καθηκόντων του στον τομέα του ΣΕΕ, θεωρείται σκόπιμη η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου (Audit Committee) αποτελούμενης κατά προτίμηση από μέλη του Δ.Σ., τα οποία δεν έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες και διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρία, και συμπληρωματικά από ανώτατα στελέχη του πιστωτικού ιδρύματος που δεν έχουν αρμοδιότητες στους τομείς της έγκρισης και διεκπεραίωσης των συναλλαγών. Πρόεδρος της Επιτροπής πρέπει να είναι μέλος του Δ.Σ. με ανάλογη εμπειρία και χωρίς εκτελεστικά καθήκοντα. Στην Επιτροπή πρέπει να έχουν άμεση πρόσβαση οι υπεύθυνοι για τον εσωτερικό έλεγχο και οι εξωτερικοί ελεγκτές του πιστωτικού ιδρύματος.

Πιστωτικά ιδρύματα των οποίων το σύνολο του Ενεργητικού υπερβαίνει το ποσό των δρχ 300 δισεκ. οφείλουν μέχρι 30.6.99 να συστήσουν Επιτροπή Ελέγχου, εφόσον αυτή δεν υφίσταται ήδη. Τα κύρια καθήκοντα της Επιτροπής Ελέγχου θα πρέπει να είναι:

α) η αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ και η παρακολούθηση του έργου της Εσωτερικής Επιθεώρησης με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με το βαθμό ανεξαρτησίας της, την ποιότητα και το εύρος των ελέγχων που διενεργεί και την εν γένει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας αυτής

β) η παροχή γνώμης κατά την επιλογή των Εξωτερικών Ελεγκτών

γ) η διαβεβαίωση του Δ.Σ. ότι το πιστωτικό ίδρυμα συμμορφώνεται με τους νόμους και τους κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία του

δ) η ανεξάρτητη από τις εμπλεκόμενες υπηρεσιακές μονάδες εξέταση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και άλλων σημαντικών στοιχείων και πληροφοριών που προορίζονται για δημοσίευση ή για υποβολή σε αρχές ή οργανισμούς εκτός του πιστωτικού ιδρύματος

ε) η διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ Δ.Σ., Διοίκησης, Εσωτερικών και Εξωτερικών Ελεγκτών του πιστωτικού ιδρύματος για την ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών

Τουλάχιστον μια φορά κάθε έτος, αρχής γενομένης από το έτος 1998, το Δ.Σ. πρέπει να αξιολογεί την επάρκεια του ΣΕΕ και την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του και να καθορίζει στρατηγικές βελτίωσης του, με βάση σχετική έκθεση που του υποβάλλει η Διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος και τις επ' αυτής παρατηρήσεις της Επιτροπής Ελέγχου, εφόσον αυτή υφίσταται. Η έκθεση αυτή στηρίζεται σε σχετικά στοιχεία και πληροφορίες της μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης και στις διαπιστώσεις των Εξωτερικών Ελεγκτών και των εποπτικών οργάνων της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η έκθεση αυτή και τα πρακτικά της συνεδρίασης του Δ.Σ., κατά την οποία συζητήθηκε το θέμα υποβάλλονται στην Τράπεζα της Ελλάδος (Δ/νση ΓΕΤ). Επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί αναγκαίο αρχής γενομένης εντός του έτους 1999 να ανατίθεται περιοδικά, τουλάχιστον ανά τριετία, από κάθε πιστωτικό ίδρυμα σε Εξωτερικούς Ελεγκτές, που διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρία, η ολοκληρωμένη αξιολόγηση της επάρκειας του ΣΕΕ και η σχετική έκθεση αξιολόγησης που θα συντάσσουν να κοινοποιείται στην Τράπεζα της Ελλάδος (Δ/νση ΓΕΤ).

Το κάθε πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να ζητεί από τους Εξωτερικούς Ελεγκτές, που διενεργούν τον τακτικό ετήσιο έλεγχο των οικονομικών του καταστάσεων, να αναφέρουν αναλυτικά στην έκθεσή τους τα τυχόν προβλήματα ή αδυναμίες στο ΣΕΕ που εντόπισαν κατά την διεξαγωγή του ελέγχου τους.

VIII. Σύσταση, καθήκοντα και αρχές λειτουργίας της υπηρεσιακής μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης

Σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να υπάρχει υπηρεσιακή μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, ανεξάρτητη από τις λοιπές υπηρεσιακές μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος, η οποία να υπάγεται οργανικά και να αναφέρεται απευθείας στη Διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος ή στο Δ.Σ. και να έχει άμεση πρόσβαση στην Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee), εφόσον αυτή έχει θεσμοθετηθεί.

Η άσκηση του εσωτερικού ελέγχου δεν επιτρέπεται να ανατεθεί εν μέρει ή ενόλω από το πιστωτικό ίδρυμα σε άλλη επιχείρηση παρά μόνον κατ' εξαίρεση και μετά από προηγούμενη ειδική έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Κύρια καθήκοντα της μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης θα πρέπει να είναι:

α) ο τακτικός έλεγχος της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ και η διαρκής και έγκυρη ενημέρωση των ανώτατων διοικητικών οργάνων του πιστωτικού ιδρύματος για την κατάσταση και την πορεία των ελεγκτικών διαδικασιών, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στην ορθή και συνεπή εφαρμογή της πολιτικής και των διαδικασιών που έχει θεσμοθετήσει το Δ.Σ. και η Διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος.

β) η διενέργεια γενικών ή δειγματοληπτικών κατασταλτικών ελέγχων σε όλες τις λειτουργίες και τις συναλλαγές του πιστωτικού ιδρύματος για να διαπιστωθεί η πιστή εφαρμογή των πάσης φύσεως κανονισμών, διαδικασιών λειτουργίας και προληπτικών ελεγκτικών μηχανισμών που έχουν θεσπισθεί για κάθε κατηγορία συναλλαγών του καθώς και η συμμόρφωσή του με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του.

γ) η αξιολόγηση του βαθμού εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που έχουν καθιερωθεί για τον έλεγχο και τη διαχείριση των διαφόρων τραπεζικών κινδύνων και η εκτίμηση της πιθανής ζημιάς του πιστωτικού ιδρύματος από τους κινδύνους που έχει αναλάβει και ειδικότερα σε σχέση με τον πιστωτικό κίνδυνο.

δ) η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του λογιστικού συστήματος και του συστήματος πληροφορικής του πιστωτικού ιδρύματος, η συστηματική παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής του λογιστικού σχεδίου και των κανόνων συγκέντρωσης, επεξεργασίας, διαχείρισης και ασφαλούς φύλαξης στοιχείων και πληροφοριών και η επαλήθευση της εγκυρότητας των λογιστικοποιουμένων στοιχείων και των παραγομένων καταστάσεων

ε) η διενέργεια ειδικών ερευνών, όπου αυτό απαιτείται.

Η τήρηση των ακόλουθων αρχών είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της Εσωτερικής Επιθεώρησης:

1) Η επαρκής κατοχύρωση της ανεξαρτησίας της από όλες τις άλλες υπηρεσιακές μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος και η διασφάλιση της άμεσης και απρόσκοπτης πρόσβασης στη Διοίκηση, στο Δ.Σ. και στην Επιτροπή Ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος

2) Η στελέχωσή της με έμπειρο και αριθμητικά επαρκές προσωπικό

3) Η διασφάλιση απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της, περιλαμβανομένων και αυτών που αφορούν στα υποκαταστήματα του εξωτερικού και τις θυγατρικές επιχειρήσεις

4) Η ύπαρξη λεπτομερώς καταγεγραμμένων ελεγκτικών στόχων, προγραμμάτων και διαδικασιών ελέγχου καθώς και κατάλληλης μεθοδολογίας διενέργειας των ελέγχων

5) Η καθιέρωση μηχανισμών ελέγχου του βαθμού συμμόρφωσης (follow-up) προς τις υποδείξεις των πάσης φύσεως ελέγχων (εσωτερικών ελεγκτών, εξωτερικών ελεγκτών, εποπτικών αρχών, φορολογικών αρχών κ.α.) και ενημέρωσης της Διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος για την πορεία των διορθωτικών ενεργειών.

Ειδικότερα, η Εσωτερική Επιθεώρηση θα πρέπει να έχει δική της άποψη ως προς την ποιότητα του χαρτοφυλακίου του πιστωτικού ιδρύματος, το ύψος της πιθανής ζημιάς και την επάρκεια των σχηματισμένων προβλέψεων. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει είτε να προβαίνει σε δική της ταξινόμηση των πιστοδοτήσεων κατά κατηγορία πιστωτικού κινδύνου είτε να αξιολογεί λεπτομερώς την ταξινόμηση που έχει γίνει από άλλη υπηρεσιακή μονάδα του πιστωτικού ιδρύματος. Επίσης, θα πρέπει να εντοπίζει τυχόν υπάρχουσες αδυναμίες στην πιστοδοτική πολιτική του πιστωτικού ιδρύματος ή στον τρόπο εφαρμογής της που συντελούν στη δημιουργία προβληματικών απαιτήσεων. Εντός τριμήνου από τη λήξη της ετήσιας οικονομικής χρήσης, αρχής γενομένης από τη χρήση 1998, η εν λόγω μονάδα θα πρέπει να υποβάλλει στη Διοίκηση και στο Δ.Σ. (μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, εφόσον υφίσταται) ετήσια έκθεση αξιολόγησης της ποιότητας του χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων του πιστωτικού ιδρύματος, η οποία θα κοινοποιείται και στην Τράπεζα της Ελλάδος (Δ/νση ΓΕΤ).

Από τις διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.
Η Πράξη αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Διοικητής
ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σολωμού 51		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.	
Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5225 761	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
	5230 841	Βασ. Όλγας 188, 1ος όρ. - Τ.Κ. 546 55	(031) 423 956
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	5225 713	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4136 402
	5249 547	Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4171 307
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239 762	ΠΑΤΡΑ	(061) 271 249
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 141	Κορίνθου 327 Τ.Κ. 262 23	224 581
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 188	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5248 785	Διοικητήριο Τ.Κ. 454 44	(0651) 21 901
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και		ΚΟΜΟΤΗΝΗ	(0531) 22 637
αποστολή Φ.Ε.Κ.	5248 320	Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	26 522

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Μέχρι 8 σελίδες 200 δρχ.
- Από 8 σελίδες και άνω προσαύξηση 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.λπ.)	60.000 δρχ.	3.000 δρχ.
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	15.000 »	750 »
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	30.000 »	1.500 »
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	15.000 »	750 »
Παράρτημα (Πίνακες επιτυχόντων διαγωνισμών κ.τλ.)	5.000 »	250 »
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 »	500 »
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 »	150 »
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 »	500 »
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίδουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται πέραν των ανωτέρω αναφερομένων ποσών με τα ταχυδρομικά τέλη και μπορεί να στέλνονται με επιταγή και σε ανάλογο συνάλλαγμα στο Διευθυντή Διαχείρισης του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του ποσοστού του ΤΑΠΕΤ που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται στην Αθήνα από το Ταμείο του ΤΑΠΕΤ (Σολωμού 51 - Αθήνα) και στις άλλες πόλεις από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες του κοινού λειτουργούν καθημερινά από 08.00 έως 13.00

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ